

MỘT SỐ VẤN ĐỀ VỀ VẬN HÀNH CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG HAI CẤP HIỆN NAY

NGUYỄN THỊ THỰC*

Tổ chức bộ máy chính quyền địa phương là một nội dung trọng yếu trong tiến trình xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam. Trong bối cảnh cải cách hành chính, chuyển đổi số và yêu cầu phát triển bền vững, Đảng xác định và lãnh đạo xây dựng mô hình chính quyền hai cấp (tỉnh, xã) là một bước đột phá chiến lược. Chủ trương này hướng tới phục vụ người dân và doanh nghiệp tốt hơn, phù hợp với xu thế quản trị hiện đại. Bài viết phân tích về phương diện lý luận, đánh giá thực trạng, từ đó, nhận diện những thành công, thách thức, hạn chế và đề xuất một số giải pháp phù hợp để vận hành chính quyền địa phương hai cấp trong bối cảnh mới.

Từ khóa: Chính quyền địa phương hai cấp; thể chế; nguồn nhân lực; cơ sở hạ tầng.

The organization of the local government apparatus is a crucial component in the process of building a socialist rule-of-law state in Vietnam. In the context of administrative reform, digital transformation, and the pursuit of sustainable development, the Party has identified and led the establishment of a two-tier local government model (provincial and communal levels) as a strategic breakthrough. This policy aims to enhance public service delivery for citizens and businesses, aligning with contemporary governance trends. The article analyzes theoretical aspects, assesses the current situation, identifies achievements, challenges, and limitations, and proposes appropriate solutions for the effective operation of the two-tier local government system in the new context.

Keywords: Two-tier local government; institutions; human resources; infrastructure.

NGÀY NHẬN: 23/9/2025

NGÀY PHẢN BIỆN, ĐÁNH GIÁ: 20/10/2025

NGÀY DUYỆT: 14/11/2025

DOI: <https://doi.org/10.59394/qlnn.358.2025.1334>

1. Đặt vấn đề

Chủ trương xây dựng chính quyền hai cấp bắt nguồn từ quan điểm nhất quán của Đảng về đổi mới hệ thống chính trị. Đặc biệt, được nhấn mạnh tại Nghị quyết số 18-NQ/TW ngày 25/10/2017 Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương Đảng (khóa XII) đã đặt nền móng cho việc tinh giản cấp trung

gian, trong đó có định hướng xem xét lại vai trò, chức năng của chính quyền cấp huyện. Kết luận số 28-KL/TW ngày 21/02/2022 của Bộ Chính trị đã tiếp tục khẳng định yêu cầu xây dựng mô hình chính quyền địa phương tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả, gắn với chuyển đổi số và cải cách thủ tục hành chính.

* TS, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

Như vậy, về mặt lý luận, Đảng đã xác định rõ mô hình chính quyền hai cấp không chỉ là sắp xếp hành chính đơn thuần mà là bước đi tất yếu để xây dựng một chính quyền “phục vụ, kiến tạo, hiện đại”; đồng thời, chủ trương tổ chức lại chính quyền địa phương theo hướng giảm cấp trung gian để tránh chồng chéo, chồng chéo. Việc bỏ cấp huyện không làm suy giảm vai trò quản lý mà nhằm tăng cường phân cấp trực tiếp từ tỉnh xuống xã - cấp gần dân nhất. Đây là sự kế thừa quan điểm “tăng cường tính tự chủ, tự chịu trách nhiệm của cấp cơ sở” đã được đề cập từ thời kỳ đổi mới.

2. Xây dựng và vận hành chính quyền địa phương hai cấp trong bối cảnh mới

Mục tiêu của mô hình chính quyền hai cấp vừa là rút ngắn quy trình hành chính, giảm chồng chéo thẩm quyền và tăng phân cấp thực chất cho chính quyền cấp xã, giúp “tinh giản bộ máy, rút ngắn quy trình hành chính và tăng cường tính tự chủ, trách nhiệm của cấp gần dân, nhất là cấp xã”¹ và tạo điều kiện cho phân quyền thực chất, củng cố hiệu lực quản lý và nâng cao trách nhiệm giải trình, hiệu quả cung ứng dịch vụ công. Vận hành chính thức từ ngày 01/7/2025 theo Nghị quyết số 202/2025/QH15 ngày 12/6/2025 của Quốc hội khóa XV về sắp xếp đơn vị hành chính cấp tỉnh, toàn quốc giảm từ 63 tỉnh, thành phố xuống còn 34 tỉnh, thành phố; đến nay, đơn vị hành chính cấp xã từ hơn 10.000 còn 3.321, giảm 66,9% và chính quyền địa phương từ ba cấp (tỉnh, huyện, xã) còn hai cấp (tỉnh, xã)².

Trong mô hình hai cấp, ở cấp tỉnh: đảm nhiệm chức năng quản lý vĩ mô, điều phối vùng, quy hoạch, phân bổ ngân sách. Ở cấp xã, tập trung thực hiện trực tiếp hầu hết dịch vụ công, thủ tục hành chính gắn với đời sống hàng ngày của người dân. Quan điểm, đường lối, chủ trương của Đảng về chính quyền hai cấp hiện nay thể hiện sự kết hợp giữa tư duy tinh gọn bộ máy và tư duy hiện

đại hóa quản trị thông qua chuyển đổi số. Đây là sự vận dụng sáng tạo các nguyên lý của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về tổ chức bộ máy nhà nước; đồng thời, phù hợp với yêu cầu thực tiễn và xu thế quốc tế. Những định hướng này tạo cơ sở pháp lý và tư tưởng cho việc thiết kế, vận hành chính quyền hai cấp nhằm phục vụ người dân và doanh nghiệp tốt hơn.

Tại Điều 4 *Luật Tổ chức chính quyền địa phương* năm 2025 đã thể chế hóa quan điểm của Đảng trên cơ sở các nguyên tắc cơ bản: (1) Tuân thủ *Hiến pháp* và pháp luật, quản lý xã hội bằng pháp luật; thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ; (2) Tổ chức chính quyền địa phương phải tinh gọn, hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, đáp ứng yêu cầu quản trị địa phương chuyên nghiệp, hiện đại, thực hiện hiệu quả ứng dụng công nghệ thông tin, chuyển đổi số trong tổ chức và hoạt động của chính quyền địa phương, bảo đảm trách nhiệm giải trình gắn với cơ chế kiểm soát quyền lực; (3) Bảo đảm quyền con người, quyền công dân; xây dựng chính quyền địa phương gần Nhân dân, phục vụ Nhân dân, phát huy quyền làm chủ của Nhân dân, chịu sự kiểm tra, giám sát của Nhân dân; thực hiện đầy đủ cơ chế phản biện xã hội của Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội ở địa phương; (4) Bảo đảm nền hành chính minh bạch, thống nhất, thông suốt, liên tục; (5) Những công việc thuộc thẩm quyền của chính quyền địa phương phải do chính quyền địa phương quyết định và tổ chức thực hiện; phát huy vai trò tự chủ, tự chịu trách nhiệm của chính quyền địa phương. Theo đó, phân định rõ thẩm quyền giữa cơ quan nhà nước ở trung ương và chính quyền địa phương; giữa chính quyền địa phương cấp tỉnh và cấp xã.

Từ ngày 01/8 - 23/8/2025, Chính phủ đã ban hành 16 nghị định và nhiều văn bản hướng dẫn tập trung vào các lĩnh vực then

chốt, như: quốc phòng, thanh tra, môi trường, tài chính, giáo dục, khoa học - công nghệ, tổ chức bộ máy, chế độ công vụ... tạo hành lang pháp lý đầy đủ, đồng bộ cho mô hình mới. Đây là cơ sở quan trọng để các địa phương thống nhất triển khai, bảo đảm tính hợp pháp, hợp hiến và hiệu lực quản lý nhà nước.

3. Thực tiễn vận hành mô hình chính quyền hai cấp trong bối cảnh mới

3.1. Thành công trong quá trình triển khai chính quyền địa phương hai cấp

Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2025 và các văn bản quy định chi tiết liên quan đã tạo cơ sở pháp lý đồng bộ cho vận hành chính quyền hai cấp. Các địa phương cũng khẩn trương sắp xếp và kiện toàn bộ máy, đến đầu tháng 9/2025, cả nước đã thành lập 465 cơ quan chuyên môn cấp tỉnh và 9.916 phòng chuyên môn cấp xã, bảo đảm mọi xã, phường có trung tâm hành chính công đi vào hoạt động. Về công tác nhân sự, việc giải quyết chế độ, chính sách, đến ngày 28/10/2025, cả nước có 146.847 người nghỉ việc; 146.836 người (99,99%) đã nhận chi trả chính sách. Trong đó, 34/34 địa phương đã hoàn tất chi trả³. Bộ máy mới ở cấp tỉnh và cấp xã cơ bản ổn định, cùng với việc đầu tư bổ sung trụ sở, trang thiết bị cho chính quyền cơ sở. Các bộ, ngành đã tổ chức tập huấn về các lĩnh vực pháp luật, tài chính, giáo dục, lao động, ngoại giao, thương mại, nông nghiệp, môi trường, khoa học - công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số, y tế, văn hóa, thể thao và du lịch. Với hơn 3.300 điểm cầu trực tuyến trên toàn quốc⁴ tập trung phổ biến, cập nhật quy định mới, nâng cao năng lực quản lý cho hàng chục nghìn cán bộ, công chức, viên chức các cấp. Bước đầu, các hoạt động đào tạo, bồi dưỡng bám sát thực tiễn, góp phần nâng cao năng lực, chuyên nghiệp, hiệu quả trong thực thi công vụ của đội ngũ cán bộ, công chức.

Cải cách hành chính và chuyển đổi số đáp ứng yêu cầu quản trị hiện đại đã đạt những kết quả đáng kể. Từ khi chính thức vận hành bộ máy mới đến hết tháng 8/2025, tổng số hồ sơ tiếp nhận của 34 tỉnh, thành phố là 6,5 triệu hồ sơ thủ tục hành chính, trong đó, cấp xã 4,8 triệu hồ sơ thủ tục hành chính; có 73,8% hồ sơ trực tuyến; 80% tổng số hồ sơ tiếp nhận đã được trả kết quả cho người dân, trong đó có 72% hồ sơ đúng hoặc trước hạn⁵. Việc đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin, số hóa, liên thông dữ liệu quốc gia đã góp phần nâng cao tính minh bạch, hiệu quả, giảm thời gian, chi phí cho người dân, doanh nghiệp. Bên cạnh đó, việc bỏ cấp huyện giúp rút ngắn quy trình xử lý công việc, giảm bớt các khâu trung gian; cấp xã nhận được nhiều quyền hạn hơn, góp phần “phục vụ Nhân dân tốt hơn”; người dân dần quen với quy trình mới và số lượng thủ tục điện tử được xử lý tăng nhanh. Các kết quả ban đầu này khẳng định chủ trương triển khai, vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp đáp ứng yêu cầu quản trị hiện đại, hiệu lực, hiệu quả của Đảng, Nhà nước là đúng đắn, phù hợp thực tiễn và nguyện vọng “gần dân, sát dân”.

3.2. Một số hạn chế và thách thức

Thực tiễn vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp cho thấy, vẫn có nhiều khó khăn, nhất là ở cấp cơ sở. Chính quyền cấp xã phải tiếp nhận khối lượng công việc từ huyện rất lớn. Sau sắp xếp, cấp xã nhận 70% nhiệm vụ từ cấp huyện chuyển về. Với từng phòng chuyên môn, khối kinh tế hạ tầng đô thị thực hiện 165 nhiệm vụ, khối văn xã có 85 nhiệm vụ. Mỗi phòng phối hợp làm việc với 5 - 6 sở, ngành⁶. Do đó, khi chính quyền cấp xã mới đi vào vận hành, khối lượng công việc tăng lên; một số cán bộ, công chức cấp xã lúng túng do nhận nhiệm vụ mới, thiếu chuyên môn hoặc kỹ năng số là khó khăn chung tại nhiều nơi. Không hiếm trường hợp, nhiều công chức

được điều động về để phụ trách các lĩnh vực mới ở phường, như: chuyển đổi số, nội vụ, quy hoạch đô thị, tư pháp, đầu tư... nhưng chuyên môn không phù hợp với vị trí việc làm. Khi bố trí vào các chức danh theo điều động vẫn có nhiều trường hợp không phù hợp hay bố trí đúng chuyên môn thì nơi đó đã có người đảm nhận, dẫn đến tình trạng cán bộ “vừa thừa, vừa thiếu”. Đặc biệt, về quy hoạch đô thị, kinh tế đầu tư, một số phường không có công chức chuyên môn lĩnh vực này.

Nguyên nhân của hạn chế này là việc “gom cơ học” nhân sự từ các phường, quận cũ thiếu quy hoạch về vị trí việc làm. Luật, nghị định mới chưa tạo ra khung pháp lý đủ linh hoạt để bố trí, tái đào tạo và luân chuyển cán bộ đúng chuyên môn. Nghị định số 118/2025/NĐ-CP ngày 09/6/2025 của Chính phủ về thực hiện thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa, một cửa liên thông tại Bộ phận Một cửa và Cổng Dịch vụ công quốc gia quy định công chức được cử làm việc Trung tâm phục vụ hành chính công phải có thâm niên từ 2 năm trở lên (chủ yếu nhận hồ sơ và trả kết quả, không trực tiếp thụ lý, giải quyết vụ việc) nhưng lại mâu thuẫn với thực tế công chức đáp ứng đủ thâm niên, kinh nghiệm cần ưu tiên, bố trí đảm nhiệm nhiệm vụ tại các phòng chuyên môn. Từ đó, cấp xã thiếu công chức chuyên môn, dẫn đến nghịch lý: người có năng lực phải làm việc ở bộ phận tiếp nhận hồ sơ, trong khi phòng chuyên môn thiếu người xử lý. Mặt khác, sự phân cấp chưa đồng bộ, đặc biệt lĩnh vực đầu tư công, đất đai, quy hoạch, phường được giao nhiệm vụ nhưng thiếu hướng dẫn, quy trình chuẩn từ cấp tỉnh...

Một trong những khó khăn trong triển khai chính quyền hai cấp là việc thiếu nhân lực công nghệ thông tin, chuyển đổi số tại cấp xã. Theo báo cáo tại họp báo của Bộ Khoa học và Công nghệ ngày 04/9/2025⁷, có

12 đoàn công tác khảo sát tại 34 tỉnh, thành phố ghi nhận nhiều xã, phường thiếu nhân lực công nghệ thông tin, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa, ảnh hưởng đến vận hành chính quyền địa phương hai cấp. Thực trạng về nhân lực trong các lĩnh vực chuyên ngành (viễn thông, Internet, tần số vô tuyến điện, sở hữu trí tuệ, đo lường) còn thiếu kinh nghiệm, chưa được tập huấn đầy đủ; thiếu công chức chuyên trách khoa học - công nghệ, nhất là lĩnh vực đo lường chất lượng, quản lý hàng hóa, an toàn bức xạ.

Nhìn chung, về hạ tầng kỹ thuật, hầu hết các tỉnh, thành phố đã kết nối mạng truyền số liệu chuyên dùng tới cấp xã, trang bị 100% máy tính cho công chức bộ phận “một cửa, một cửa liên thông”, bố trí ki-ốt số, màn hình cảm ứng tại các điểm hành chính công. Các tỉnh đã đồng bộ phần mềm một cửa điện tử, tích hợp Cổng dịch vụ công quốc gia, hệ thống quản lý văn bản vận hành ổn định từ ngày 01/7/2025. Tỷ lệ số hóa hồ sơ đạt trên 90%⁸. Tuy nhiên, hạ tầng kỹ thuật tại các địa phương chưa đồng bộ, đặc biệt tại các xã, phường sáp nhập còn thiếu máy tính, thiết bị phục vụ công việc, đặc biệt ở khu vực miền núi. Một số địa phương gặp khó khăn khi kết nối dữ liệu từ Cổng dịch vụ công quốc gia với hệ thống của tỉnh. Bên cạnh đó, hệ thống phần mềm, dữ liệu quản lý hành chính còn rời rạc giữa các địa bàn cũ, gây khó khăn liên thông giữa tỉnh và xã; chưa có cơ chế phân bổ ngân sách tương ứng với phạm vi quản lý rộng hơn của cấp tỉnh mới; công tác truyền thông chưa sâu rộng.

4. Một số giải pháp

Thứ nhất, tiếp tục hoàn thiện thể chế mô hình chính quyền địa phương.

Trong đó, cần hoàn thiện thể chế, ban hành kịp thời các văn bản quy phạm pháp luật theo *Luật Tổ chức chính quyền địa phương* năm 2025, làm rõ danh mục nhiệm vụ thuộc tỉnh và xã trong từng lĩnh vực

chuyên ngành. Để bảo đảm chính quyền địa phương hai cấp vận hành thông suốt, hiệu quả, cần tiếp tục tăng cường thực hiện pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền khi vận hành. Các bộ cũng cần tiếp tục rà soát, đánh giá kỹ lưỡng tính khả thi trong thực hiện nhiệm vụ phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền trong quản lý, đề xuất phương án xử lý phù hợp; tiếp tục rà soát hệ thống pháp luật chuyên ngành để bổ sung, hoàn thiện phân cấp, phân quyền theo đúng phương châm “địa phương quyết, địa phương làm, địa phương chịu trách nhiệm”.

Ủy ban nhân dân (UBND) cấp tỉnh cần triển khai thực hiện đánh giá khả năng thực hiện pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền tại địa phương để kịp thời điều chỉnh, hướng dẫn, sửa đổi hoặc đề xuất cấp có thẩm quyền sửa đổi, ban hành văn bản mới phù hợp với lộ trình, yêu cầu của *Luật Tổ chức Chính phủ*, *Luật Tổ chức chính quyền địa phương* và phù hợp với tình hình thực tiễn. Theo thẩm quyền được giao, chủ động bố trí đủ nguồn lực, đặc biệt là bố trí, sử dụng công chức phù hợp với yêu cầu vị trí việc làm, bảo đảm thực hiện có hiệu quả chức năng, nhiệm vụ được giao theo quy định pháp luật về phân cấp, phân quyền, phân định thẩm quyền; đồng thời, chủ động thực hiện phân cấp hiệu quả, đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước trên địa bàn. Xây dựng quy định thống nhất kết nối dữ liệu điện tử giữa tỉnh và xã để thực hiện thủ tục công thuận tiện, không gián đoạn dữ liệu. Tiếp tục hoàn thiện thể chế và đẩy mạnh hỗ trợ cấp xã sẽ giúp chính quyền thực sự phát huy mục tiêu “gần dân, hiệu quả” như kỳ vọng.

Thứ hai, về đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực của chính quyền địa phương.

Thực hiện đánh giá lại toàn bộ đội ngũ, xây dựng cơ chế luân chuyển và đào tạo lại

bắt buộc, đặc biệt trong nhóm đất đai, quy hoạch, tài chính công. Cần đào tạo kỹ năng công nghệ thông tin cho cán bộ, công chức cấp tỉnh, cấp xã, hình thành “năng lực số tối thiểu” để đáp ứng yêu cầu vận hành quản trị địa phương hiệu quả trong mô hình chính quyền địa phương hai cấp, hướng tới nâng cao năng lực số cho cán bộ, công chức; khuyến khích tinh thần đổi mới, sáng tạo “dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm”. Căn cứ năng lực từng địa phương, điều chỉnh cơ cấu tổ chức khoa học hợp lý về nhân sự; đồng thời, có cơ chế khuyến khích, hỗ trợ (chính sách tài chính, phụ cấp) cho cán bộ, công chức thực hiện nhiệm vụ mới; có hướng dẫn cụ thể về mô tả công việc và khung năng lực cho từng vị trí công tác, từ vị trí lãnh đạo, quản lý đến vị trí công chức chuyên môn nhằm bảo đảm sự minh bạch, thống nhất trong áp dụng quy định chung.

Thứ ba, tăng cường cải cách hành chính và chuyển đổi số.

Khi bỏ cấp trung gian, chuyển đổi số trở thành điều kiện bắt buộc để bảo đảm quản lý thông suốt, liên thông dữ liệu và giảm tải cho cấp xã. Đây chính là bước đi thể hiện tư duy “hiện đại hóa quản trị” trong bối cảnh cách mạng công nghiệp 4.0. Chuẩn hóa quy trình, phân định rõ nhiệm vụ giữa các phòng, ứng dụng cơ chế “hậu kiểm” để giảm tải cho thực hiện thủ tục hành chính theo cơ chế một cửa. Việc giải quyết thủ tục hành chính tại cấp cơ sở, tập trung ưu tiên giải quyết thủ tục hành chính cho người dân, doanh nghiệp; triển khai số hóa toàn bộ hồ sơ công dân, số hóa dữ liệu, từng bước xây dựng chính quyền số, thông minh, hiện đại. Ứng dụng mạnh mẽ công nghệ thông tin trong mọi hoạt động quản lý và phục vụ người dân. Đẩy mạnh tuyên truyền, thiết lập các đội hỗ trợ công nghệ số tại cộng đồng để người dân chủ động thích nghi với hình thức giao dịch trực tuyến.

Thứ tư, cải thiện hạ tầng và nguồn lực đầu tư.

Trong tiến trình đổi mới quản trị quốc gia hiện đại, hiệu lực và hiệu quả, nâng cấp hạ tầng và bảo đảm nguồn lực đầu tư cho chính quyền cấp xã ở vùng sâu, vùng xa và miền núi là giải pháp mang tính then chốt. Đây vừa là điều kiện vật chất, vừa là cơ sở để chính quyền thực thi đầy đủ chức năng quản lý, phục vụ Nhân dân. Cần đầu tư sửa chữa, nâng cấp phòng tiếp dân, kho lưu trữ hồ sơ, phòng làm việc theo chuẩn an toàn, tạo môi trường làm việc hiện đại và thân thiện nhằm cải thiện hình ảnh chính quyền cơ sở. Hoàn thiện cơ chế ngân sách địa phương theo hướng tăng phân cấp, tạo chủ động cho cấp xã. Vốn đầu tư có thể kết hợp từ nhiều nguồn: ngân sách trung ương (chương trình mục tiêu quốc gia, vốn đầu tư công), ngân sách tỉnh, xã hội hóa từ doanh nghiệp viễn thông - công nghệ (theo hình thức thuê dịch vụ công nghệ thông tin) cùng với hỗ trợ kỹ thuật.

Thứ năm, cần đa dạng hóa quản trị công theo đặc thù địa bàn (chính quyền đô thị và nông thôn).

Giải pháp này vừa bảo đảm bao quát toàn diện, vừa tránh sự cứng nhắc, phù hợp với xu hướng quản trị hiện đại và phù hợp với thực tiễn ở Việt Nam. Về địa bàn đô thị với đặc thù quy mô dân số lớn, hạ tầng phức tạp, nhu cầu dịch vụ công cao nên cần cơ chế phân quyền mạnh, tăng tính chủ động cho cấp xã. Ở địa bàn nông thôn với mật độ dân cư thấp, nhu cầu dịch vụ công ít nhưng cần quản lý liên xã để tiết kiệm nguồn lực và đáp ứng nhiệm vụ vùng. Cần xây dựng các “trung tâm điều phối liên xã” trực thuộc tỉnh để giải quyết những nhiệm vụ vùng, như: quy hoạch, giao thông liên vùng, phòng, chống thiên tai và các dịch vụ công đặc thù. Giải pháp này giúp giải quyết vấn đề liên

vùng (lũ lụt, ô nhiễm, an ninh...), nâng cao hiệu quả quản lý địa bàn nông thôn.

5. Kết luận

Mô hình chính quyền địa phương hai cấp đánh dấu bước cải cách hành chính quan trọng, hướng tới một bộ máy tinh gọn, hiệu lực và gần dân hơn. Từ lý luận đến thực tiễn cho thấy, mô hình góp phần giảm tầng nấc trung gian, tiết kiệm chi phí, rút ngắn quy trình thủ tục và nâng cao chất lượng phục vụ người dân, doanh nghiệp. Tuy nhiên, vẫn còn một số hạn chế về thể chế, cơ chế phân quyền hợp lý và ứng dụng mạnh mẽ công nghệ số. Vì vậy, cần tiếp tục hoàn thiện về khung pháp lý, nâng cao năng lực cán bộ, công chức, đầu tư hạ tầng và tăng cường liên thông giữa tỉnh - xã. Mô hình chính quyền địa phương hai cấp là xu hướng tất yếu của cải cách bộ máy nhà nước ở Việt Nam; đồng thời, còn là nền tảng để xây dựng nền quản trị quốc gia hiện đại, hiệu lực, hiệu quả, thực sự “gần dân, vì dân” □

Chú thích:

1. *Quản trị địa phương theo mô hình chính quyền hai cấp ở Việt Nam.* <https://www.quanlynhanuoc.vn>, ngày 15/7/2025.

2. *Cả nước có 34 tỉnh, thành mới và 3321 xã, phường, đặc khu sau sáp nhập đơn vị hành chính.* <https://thuvienphapluat.vn>, truy cập ngày 15/7/2025.

3. *Triển khai sắp xếp đơn vị sự nghiệp và thành lập đơn vị sự nghiệp công lập cấp xã.* <https://xaydungchinhhsach.chinhphu.vn>, ngày 03/11/2025.

4. *Chỉ đạo mới của Chính phủ về triển khai thực hiện, vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp.* <https://baochinhphu.vn>, ngày 03/9/2025.

5. *Tình hình triển khai thực hiện và vận hành mô hình chính quyền địa phương hai cấp.* <https://moha.gov.vn>, ngày 04/9/2025.

6. *Nâng cao hiệu quả vận hành chính quyền cấp xã từ sắp xếp, đào tạo và sử dụng đội ngũ cán bộ, công chức ở Thành phố Hồ Chí Minh.* <https://tcnn.vn>, ngày 06/10/2025.

7, 8. *Thiếu nhân lực công nghệ thông tin, chuyển đổi số tại cấp xã.* <https://vnexpress.net>, ngày 04/9/2025.